

Zápis

z jednání Rady národních geoparků

datum jednání: 15. 11. 2022

Národní památkový ústav, Liliová 5, Praha 1 – Staré Město

Začátek: 9:00 h.

Přítomni: Kateřina Červenková, Luboš Gardoň, Viktor Goliáš, Jaroslav Hromas, Martin Hrubeš, Stanislava Kučová, Jiří Kvaček, Dalibor Kvita, Lenka Mrázová, Blanka Nedvědická, Antonín Novák (on-line), Martina Pásková, Luboš Stárka, Stanislav Stařík, Martin Šauer, Veronika Štědrá, Eva Úradníčková, Markéta Vajskebrová, Jiří Voves, Alena Zemanová

Nepřítomni/Omluveni: Jiří Loskot, Daniel Smutek, Jan Švaříček

Hosté: Jana Michalčáková (Národní památkový ústav), Michal Nekl (Národní geopark Kraj blanických rytířů), František Krejčí a Zdeněk Svoboda (Geopark Královská Šumava), Juraj Vitaloš a Tomáš Fuksi (Geopark Malé Karpaty), Patrik Pachinger (on-line, Slovenská agentúra životného prostredia), Peter Vojtko a Martin Kováčik (on-line, Odbor geológie Ministerstva životného prostredia SR)

1. Uvítání a zdravice Jany Michalčákové: Ve svém uvítacím projevu předložila úvahu o možné plodné spolupráci památkářů s geoparky, např. ve Vimperku s Královskou Šumavou, třeba při identifikaci stavebních materiálů (kamene). Za přínosnou pokládá event. spolupráci s ČGS, př. ČGSpol. Martina Pásková (MP) objasnila důvod přítomnosti slovenských hostů a přivítala je na zasedání.

2. Představení všech přítomných.

3. Předání certifikátu Z rukou MP převzal za Národní geopark (NG) Broumovsko po úspěšné revalidaci certifikát na další čtyři roky Stanislav Stařík (SS).

4. Informace pro ministra ŽP zatím není připravena. Bude vyhotovena co nejdříve, zahrne také závěry tohoto jednání (revalidační a nominační řízení). Bude pro informaci rozeslána členům Rady per rollam.

5. Informace o konferenci zemí Východního partnerství: S využitím prezentace přednesl Luboš Gardoň (LG). Konference byla obeslána ze všech oslovených zemí s hojnou účastí, organizačně dobře zvládnuta a je hodnocena jako úspěšná. Poté ještě MP informovala o projektu IGCP zaměřeném na podporu interpretace geologického dědictví v globálních geoparcích 4 rozvojových zemích (Peru, Nikaragua, Tanzanie a Filipíny).

6. Informace o výročí 100 let České geologické společnosti. Viktor Goliáš (VG): 2023 uplyne 100 let od založení Československé geologické společnosti. Dne 7. 3. 2023 proběhne k tomuto výročí v přednáškovém sále ČSAV na Národní tř. v Praze seminář na téma „Čas v geologii“. Česko-slovenská konference obou národních geologických společností se bude konat v září 2023 v Beskydech. Podrobnější pozvánku pošle VG všem e-mailem (z technických důvodů se jí nepodařilo prezentovat).

7. Revalidace národního geoparku Kraj Blanických rytířů

Zprávu hodnotitelů prezentoval SS, doplnil jej druhý hodnotitel, Martin Šauer (MŠ). Dospěli k závěru, že geopark velmi dobře rozvíjí své aktivity a v regionu je respektovaným partnerem ve vzdělávání a v poznávacím cestovním ruchu. Doporučují udělit certifikát na čtyři roky – navrhuji zelenou kartu.

Pro příští období doporučují věnovat více energie spolupráci se zahraničím, zpracovat střednědobý plán rozvoje a zvýšit viditelnost geoparku v regionu.

V diskusi VG ocenil exkurze s průvodcem do činných lomů, o nichž referoval M. Nekl.

Hlasování:	PRO	19
	PROTI	0
	ZDRŽEL SE	0

Usnesení: Rada národních geoparků přijímá závěry hodnotitelů a doporučuje ministrovi ŽP udělit Národnímu geoparku Kraj Blanických rytířů certifikát na následující 4 roky.

8. Nominace kandidátského geoparku Královská Šumava

Vzhledem k dodání nominační dokumentace a hodnotící zprávy po termínu požádal M. Hrubeš (MH) o hlasování, zda má být o nominaci na národní geopark rozhodováno již dnes.

Hlasování	PRO	14
	PROTI	2
	ZDRŽEL SE	2

Výsledek: Nadpoloviční většinou přítomných členů Rady bylo rozhodnuto, že o geoparku Královská Šumava se bude hlasovat na tomto zasedání.

Geopark, jeho rozsah a činnosti, prezentoval Fr. Krejčí. Hlavní úspěchy geoparku lze spatřovat mimo jiné v tom, že má 9 certifikovaných průvodců, přitáhl k sobě velký zájem obcí i obyvatel na svém území a navázal aktivní spolupráci s několika podobně zaměřenými subjekty v zahraničí (Bavorsko, Island). Má vlastního geologa a daří se mu rozvíjet geoturistickou síť.

Mentorky Veronika Štědrá (VŠ) a Kateřina Červenková (KČ) ukázaly svůj pohled na připravenost geoparku – prezentace hodnotící zprávy a foto z evaluační mise. Vzhledem k rozvinutým aktivitám a potenciálu geoparku doporučují udělit certifikát národního geoparku.

Diskuse: VG vidí v geoparku nedostatek územního rozvoje, málo činných lomů nebo jinak otevřených geologických lokalit a slabé využívání odborné podpory České geologické služby. Markéta Vajskebrová (MV) nabízí užší spolupráci ČGS s geoparkem. Jiří Kvaček (JK) zmiňuje otázku zjednodušení geologických map pro interpretační použití v geoparku a upozorňuje na absenci holocenní paleontologie v prezentaci geoparku (např. výzkumy jezera Laka). Dalibor Kvita (DK) a Luboš Stárka (LS) oceňují velké množství odvedené práce. LS dále upozornil, že ochrana přírody může být v některých případech pro interpretaci v geoparku kontraproduktivní.

Hlasování:	PRO	19
	PROTI	0
	ZDRŽEL SE	0

Usnesení: Rada národních geoparků schvaluje nominační dokumentaci a doporučuje udělit geoparku Královská Šumava certifikát národního geoparku.

- - - - - Přestávka na oběd - - - - -

9. Návrh součinnosti při revalidaci českých a slovenských geoparků

Tomáš Fuksi (TF): Na Slovensku mají špatně nastaven proces evaluace/revalidace. Mají proto zájem převzít něco z osvědčené české praxe. Vhodnou cestou se jeví právě revalidace prováděné smíšenými česko – slovenskými týmy.

Diskuse: MP upozorňuje na zvyk, že náklady revalidační mise hradí hodnocený geopark. DK naléhá na změnu hodnotících pravidel a navrhuje uspořádat o revalidačním procesu společný workshop. MP reaguje souhlasně a připomíná, že je vhodné vycházet z pravidel UNESCO i vlastní zkušenosti. Bylo navrženo konání společného workshopu v blízkosti hranic ČR/SR v zimě nebo v létě.

Dvoučlenný hodnotící tým bude složen z jednoho Slováka a jednoho Čecha.

Blanka Nedvědická (BN): Reflektuje zkušenost NG a GG UNESCO Český ráj, kde probíhaly téměř současně revalidace národní i globální. Navrhuje, že by pro národní revalidaci mohla v případě souběhu v jednom roce stačit revalidace globální.

Na základě toho bylo navrženo, aby se národní a globální revalidace rozfázovaly po dvou letech, případně aby se pro obě revalidace používaly obdobné dokumenty.

Rada návrh na Č-S spolupráci při hodnocení geoparků vítá. Přijímá jej jako možnost vzájemného poznávání a příležitost ke zlepšení nastavení hodnotících procesů.

O žádném z uvedených návrhů se nehlasovalo, ale bude o jejich případném uplatnění jednat výkonný výbor. Uvítá podněty všech členů Rady.

10. Informace o připravovaném setkání zástupců národních rad **geoparků zemí V4** – žádost o spolupráci při přípravě

TF: Setkání se bude konat v Banské Štiavnici. Program a téma setkání zatím nejsou pevně stanoveny. Termín je navržen na konec května, ale po diskusi bylo dohodnuto, že se posune před 20. 5. 2023. Počítalo se s podpisem memoranda, nicméně z diskuse vyplynulo, že není jasné, zda je reálné text memoranda včas připravit a projednat. Rovněž není jasné, kdo má pověření memorandum za každou zemi podepsat.

BN nabízí možnost financovat účast na setkání geoparků V4 z Visegradských fondů. Uvádí, že akce spadá do fondy podporovaných akcí a podpora může být 100 % nákladů. Termín pro podání žádosti je do 1. 2. 2023.

Přípravu setkání bude nadále za českou stranu koordinovat MP.

11. Mezinárodní den geodiverzity (MV):

Den geodiverzity byl vyhlášen v minulém roce a slavil se poprvé. K akci se připojila ČGS. Z geoparků se nejaktivněji zapojil NG KBR, menší odezva byla v NG Broumovsko a Český ráj. MV vyzývá k hojnější účasti v příštích letech.

VŠ navrhuje tematické odlišení Dne geodiverzity od dalších podobných akcí: Den Země, Týden geoparků apod. Ozývají se názory, že připravit geoparkové akce pro veřejnost je náročné a organizovat podobných akcí několik ročně je těžko proveditelné.

Dále MV informuje, že **ČGS bude rekonstruovat svůj webový portál a v novém nebude pro stránku geoparků místo**, resp. bylo by nutné hradit náklady na provoz a aktualizace. MV proto vyzývá Radu, aby se zamyslela, k čemu chce svou webovou stránku využívat a komu je určena. Pro zveřejňování informací lze v omezené míře použít odkaz na národní geoparky na webu MŽP – geologie. V této souvislosti MH odmítá zřizovat a pak aktualizovat informační platformu geoparků na externím úložišti (cloudu) MŽP – nejednalo by se o informace pro veřejnost, ale pouze pro interní potřebu Rady.

12. K bodu Fórum mladých, které se neformálně tvoří v rámci sítě globálních geoparků, MP uvádí dobrý příklad cílevědomé práce tohoto fóra v Rumunském GG UNESCO Hateg. Tlumočí nabídku tohoto geoparku na online seminář či jinou formu sdílení dobré praxe.

13. MŽP – odbor geologie finančně podpořilo v roce 2022 zpracování tří studií s geologickou tematikou pro podporu popularizace geologie v národních geoparcích (MH). BN žádá o změnu hodnotících kritérií návrhů studií, která by zohlednila geoparky, které mají jen jednoho zaměstnance a zpracování studie musí zadávat jinému subjektu. MH reaguje, že se odbor geologie bude věcí zabývat.

Dále MH informuje, že Czechtourism ukončil svou propagaci na veletrzích Holiday World Prague a GO Region Tour v Brně. Stánku Czechtourism využívalo s jeho souhlasem MŽP – odbor geologie pro prezentaci národních

geoparků. Od druhého pololetí roku 2022 to již nebude možné. K tomu Antonín Novák (AN) sděluje, že Czechtourism přehodnocuje svou komunikační strategii a účast na veletrzích tohoto typu vyhodnotil jako málo efektivní. LG poznamenal, že je důležité vybrat si přesně určitý typ veletrhu a cílovou skupinu, aby se účast vyplatila.

14. Určení nových hodnotitelů:

Královská Šumava: Markéta Vajskebrová (předběžně) a Blanka Nedvědická.

Kraj Blanických rytířů: bude stanoveno na jarním zasedání 2023.

15. Příští jednání Rady se bude konat **18. 4. 2023** v geoparku Krajina břidlice. Den předtím bude pro zájemce exkurze po NG Krajina břidlice.

Plán dalších jednání zatím beze změn:

Podzim 2023: Czechtourism (A. Novák potvrzuje)

Jaro 2024: NG Vysočina (nutno ověřit, J. Švaříček se stal starostou, takže nastanou změny ve vedení NGV)

Podzim 2024: Správa jeskyní ČR (J. Hromas potvrzuje)

16: Seznam úkolů:

I. Příprava tezí a prezentace pro setkání zástupců geoparků zemí V4 a organizace workshopu – koordinuje MP.

II. Návrh řešení vztahu národní a globální revalidace – koordinuje MP.

III. Zjištění možností financování založení a provozu webu RNG ze strany MŽP – MH.

IV. Připravit nové certifikáty národních geoparků podle bodů 7 a 8, připravit k podpisu ministra jmenovací dekrety nových členů Rady (Alena Zemanová, František Krejčí) – MH (bude zahrnuto do informace pro ministra).

Jednání bylo ukončeno v 16:00 hodin.

Zapsal: M. Hruběš

Za správnost ručí: M. Pásková

Přílohy:

Prezenční listina

Aktualizovaná tabulka hodnotitelů